

Nr 557.

Av herr Johansson i Mysinge m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 135, angående anslag för budgetåret 1951/52 till arbetsmarknadsstyrelsen och den offentliga arbetsförmedlingen.

(Lika lydande med motion i Första kammaren nr 409.)

Stockholm den 10 april 1951.

Ivar Johansson
i Mysinge.

J. Onsjö.

C. O. Carlsson.

David Boman
i Stafsund.

Nr 558.

Av herr Jacobson i Vilhelmina m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 135, angående anslag för budgetåret 1951/52 till arbetsmarknadsstyrelsen och den offentliga arbetsförmedlingen.

I propositionen nr 135 angående den offentliga arbetsförmedlingens organisation har föredragande departementschefen motsatt sig ett av 1950 års arbetsförmedlingsutredning framlagt förslag om att skilja hemvårdarinneförmedlingen från den offentliga arbetsförmedlingen i syfte att därigenom kunna minska personalbehovet inom arbetsförmedlingen. Departementschefen har emellertid förutsatt, att kommunerna skola ersätta statsverket för arbetsförmedlingens befattning med förmedling av hemvårdarinnor, och han har beräknat statsverkets inkomster härav till 50 000 kronor för år.

Arbetsförmedlingsutredningen har visserligen funnit vissa skäl tala för att hemvårdarinneförmedlingen ombesörjes av arbetsförmedlingen, främst att man därigenom når en bättre kontakt med det husliga arbetsmarknadsområdet, varigenom en utjämning av utbud och efterfrågan på huslig arbetskraft kan tillgodoses på ett bättre sätt, men har likväl funnit, att staten icke bör ikläda sig kostnader för denna verksamhet utöver de statsbidrag,

som redan lämnas på andra vägar. Enligt utredningens mening bör hemvårdarinneförmedlingen i princip handhavas av hemhjälpnsnämnderna och alltså vara en kommunal angelägenhet.

Under remissbehandlingen har utredningens förslag mött starka invändningar, och även departementschefen har, såsom redan nämnts, motsatt sig detsamma. Förslaget om att kommunerna skola ersätta arbetsförmedlingen för dess tjänster har under remissbehandlingen framkommit från dels socialstyrelsen, dels ock Svenska landskommunernas förbund.

Det må med anledning härav erinras om att såväl 1941 års befolkningsutredning som utredningen för hem- och familjefrågor föreslagit, att förmedlingen av hemvårdarinnor skall handhavas av arbetsförmedlingen. Den sistnämnda utredningen har ansett samhörigheten med arbetsförmedlingen vara så klart motiverad, att den därjämte föreslagit (SOU 1947: 46), att den centrala ledningen av den sociala hemhjälpen skulle handhavas av arbetsmarknadsstyrelsen i stället för av socialstyrelsen.

Även om nyssnämnda förslag icke förelagts riksdagen, finna vi likväl liksom departementschefen, att arbetsförmedlingen liksom hittills bör äga övertaga förmedlingen av hemvårdarinnor, men det finns enligt vår uppfattning icke anledning att därför fordra, att kommunerna skola bestrida en del av kostnaderna för densamma.

För budgetåret 1951/52 har under femte huvudtiteln beräknats ett förslagsanslag av 3 miljoner kronor till bidrag till avlönande av hemvårdarinnor. Då staten funnit sig böra bidraga med flera miljoner kronor till kommunerna för att de skola kunna ordna social hemhjälp, förefaller det icke vara rationellt, att staten skulle debitera kommunerna för de relativt blygsamma kostnaderna för utplacering av hemvårdarinnor genom arbetsförmedlingen. Det är icke någon rationell ordning, om staten och kommunerna inbördes skola betala varandra bidrag för den sociala hemhjälpen, och det belopp, som kommunerna avses skola betala till staten, synes icke vara av den storleksordning att det har någon betydelse för statsverket. Det bör dessutom erinras, att statsmakterna — i överensstämmelse med en biträdd internationell konvention angående offentlig arbetsförmedling — beslutat att arbetsförmedlingen skall förmedla alla slag av arbete och göra det kostnadsfritt. Genom 1947 års riksdags beslut om slutligt förstatligande av den offentliga arbetsförmedlingen ha statsmakterna också befriat kommuner och landsting från dem tidigare åliggande skyldigheter att delta i kostnaderna för arbetsförmedlingen. Departementschefens nu framlagda förslag innebär avsteg härifrån.

För närvarande ha 172 kommuner med vederbörande länsarbetsnämnder överenskommit, att arbetsförmedlingen skall handha hemvårdarinneförmedlingen. Då denna anordning visat sig synnerligen ändamålsenlig ur såväl hemvårdarinneverksamhetens som arbetsmarknadens synpunkt, vilket

bestyrkts av bl. a. socialstyrelsen i egenskap av chefsmyndighet för den sociala hemhjälpen, bör anordningen äga bestånd och även ha möjlighet att utvecklas. Frågan om samarbete blir ju i varje särskilt fall föremål för övervägande från arbetsmarknadsmyndigheternas sida, och i mån som för hemvårdarinneförmedlingen fordras särskilda befattningshavare inom arbetsförmedlingen, få Kungl. Maj:t och riksdagen tillfälle taga ställning till de sålunda uppkomna behoven.

Då sålunda ett lämnande av bidrag från kommuner i de fall arbetsförmedlingen ombesörjer förmedling av hemvårdarinnor är principiellt stridande mot beslutet om att arbetsförmedlingens kostnader helt skola bestridas av statsmedel, oavsett det slag av arbete som förmedlas, och bidragslämnande från kommunerna därjämte skulle skapa ett såväl för statsverket som för kommunerna tyngande bokföringsarbete utan att statsfinansiellt ha någon betydelse, hemställa vi,

att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 135 måtte besluta att kommun, som anlitar arbetsförmedlingen för förmedling av sina hemvårdarinnor, icke här för skall erlægga någon ersättning till statsverket.

Stockholm den 10 april 1951.

Uddo R. Jacobson.

Ivar Jansson,
Kalix.

Sigfrid Jonsson.

O. E. Sandberg.

Carl Östlund.

Ernst V. Staxäng.